

ΠΑΛΑΙΟΙ ΤΥΠΟΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝΑΣ ΕΛΛΗΝ ΔΟΝ ΖΟΥΑΝ

Βίος και έρωτικά κατορθώματα του Ευστράτιου Ράλλη. Ο Έθωνικής εποχής. Η κομική έκστρατεία του στη Θεσσαλία. Ο Ράλλης κι' η άμαξόνες των Αθηνών. Η αυτοκτονία του.

στρατηγός της Οικονομίας που ξετρέλαινε τις κυρίες της και το μυστηριώδες χαρτοφυλάκιο. «Κάφρα, στρατηγέ!...». Ένα αμετακίνητο χρονογράφημα του Κωνδύλακη, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΠΟ τους πιο περιέργους τύπους της παλιάς Αθηναϊκής κοινωνίας, υπήρξε ο «στρατηγός» Ευστράτιος Ράλλης. Για την ακρίβεια ήταν υποστράτηγος της Οικονομικής Υπηρεσίας, βλοί όμως τον ήξεραν έτσι: Ο «στρατηγός».

Ο Ευστράτιος Ράλλης είχε γεννηθεί στην Κωνσταντινούπολη. Πότε, είνε άγνωστον. Στην «Επιτηρίδα του Στρατού» αναγράφεται ως άνθροπολογαγός στά 1837. Υπήρξε από τους ζωηρότερους αξιωματικούς της εποχής του, σωστός Δόν Ζουάν, περιζήτητος στά καλύτερα σαλόνια. Επειδή είχε ζήσει πολλά χρόνια στό Λονδίνο και στό Παρίσι, μιλούσε θαυμάσια τρεις ξένες γλώσσες, έχορευε μέ χάρι τους εφοπαλαϊκούς χορούς και γενικώς ήταν ό τύπος του κοσμικού κυρίου. Νά τώρα και τό πορτραίτο του: Κοντόσωμος, μέ ούχη καμτορωτή, μπαράς, μέ τεράστια ζείλη και μέ φωνή βαρύνη. Αλλά τά μάτια του σπανηροβολούσαν την έσωτερική φύλα. Ήταν ένας από τους άσχημότερους Αθηναίους, αλλά και από τους πιο έξυπνους. Τά ψυχικά του χαρίσματα, οι ίστοπικοί τρόποι του, ή τέχνη μέ την όποιαν ήξερε νά περιτοηται τις κυρίες, τις Έκανε νά λημονούν, ή... νά μην αντίλαμβάνονται την άσχημία του και νά τον αγαπούν. Και διηγούνται οι γέροι της εποχής του, ότι ό Ευστράτιος Ράλλης έσημείωσε άπίστευτη, γιά τά τότε μάλιστα αύστηρά ήθη, επιτυχία στό πεδίο του έρωτος.

Η άλήθεια όμως είνε ότι στά χρόνια έκείνα τό ρομαντικό πνεύμα κυριαρχούσε παντού, επομένως και στην Ελλάδα. Η γραμματισμένες κυρίες όνειρευόνταν ίππότες μέ μακρούς μανδύες και ξίφος και «Οι Τρεις Σωματοφύλακες» άποτελούσαν τό προσφιλέστερό τους ανάγνωσμα.

Ο αξιωματικός της Οικονομικής Υπηρεσίας ήθελε νά παίξη έναν τέτοιο ρόλο και βρήκε ευκαιρία νά εκδηλωθή κατά τον Κρητικό πόλεμο. Η Ελληνική Κυβέρνησις έπαιξε τότε ένα πολιτικοστρατιωτικό παιχνίδι, μένοντας στην ουδετερότητα, αλλά προσπαθώντας συγχρόνως νά επαναστατήση την Ήπειρο και τη Θεσσαλία. Ο Ράλλης σχημάτισε ένα άνταρτικό σώμα, αλλά δέν ήθελε νά έκστρατεύση άφόρβα, όπως οι άλλοι έπαλαρχοί. Αυτός έδωσε πανηγυρική, ή μάλλον θεατρική όμη στην έξοδό του: Έτέλεσε δοξολογία στην έκκλησία του Αγίου Γεωργίου Καρύστη, όπου συνεκεντρώθη τό άνθος της αθηναϊκής κοινωνίας, κυρία μέ έπίσημη περιβολή, ενγένεις κυρίες μέ άνθη στά χέρια, και άπειρος κόσμος. Ο Ράλλης γονατιστός έδέχθη τις εύλογες ενός άρχιερέως, έπειτα τις συμπαθητικές έκδηλώσεις των παρισταμένων, και έδρε πολλά ώραιά μάτια νά δακρύνουν γι' αυτόν.

Την άλλη μέρα ό «στρατηγός» έφυγε γιά τά σύνορα, επί κεφαλής λίγων, άμυριόλοιο ύποστάσεως, άνταρτών, τους όποιους είχε έδώ κι' εκεί στρατολογήσει.

Η έκστρατεία αυτή έτελείωσε μέ πλήρη άποτυχία. Ο Τουρκικός στρατός έβαλε στό κινήγι τους άντάρτες, τους διασκόπησε και ό Ευστράτιος Ράλλης άναγκάστηκε νά ξαναπεράση τά σύνορα, άφίοντας στους Τούρκους τό άλογό του και τις άποσκευές του.

Μέσα στά πράγματα του βρήθηκε κι' ένα χαρτοφυλάκιο γεμάτο έγγραφα. Μόλις τά έδρε ό Τούρκος στρατηγός, ένόμισε ότι τά έγγραφα αυτά θά ήσαν πολιτικά, σπουδαία, ένδοξοποιούντα την Ελληνική Κυβέρνησις, ότι έξοπλίξει τ' άνταρτικά σώματα. Τά έστειλε λοιπόν στην Κωνσταντινούπολη.

Όταν τό μυστηριώδες χαρτοφυλάκιο έφτασε στον προορισμό του και άνοίχτηκε μπροστά στους Τούρκους ύπουργούς και τον Μεγάλο διερχιμένα, βλοί αυτοί οι πασάδες έμειναν έκπληκτοι. Τό χαρτοφυλάκιο ήταν γεμάτο

άπό έρωτικά γράμματα, φλογερά, που έδιναν όρζους, ύποσχέσεις, ώριζαν ραντεβού, γράμματα κυριών, και άρκετες φωτογραφίες. Οι πασάδες της Κωνσταντινούπολεως, άκούγοντας τον διερχιμένα νά μεταφράζει μεγαλοφώνως τά κείμενα, γελούσαν μέ την καρδιά τους.

— Όρε τον καλντιρίμ τσελεπλή! έλετε ό ύπουργός των Στρατιωτικών, τι τά ήθελε, στό κλαφι που βγήκε, αυτά τά μωσακαράλεια!... — Μπουνταλάς άνδρωπος! έβταν και ό άλλος.

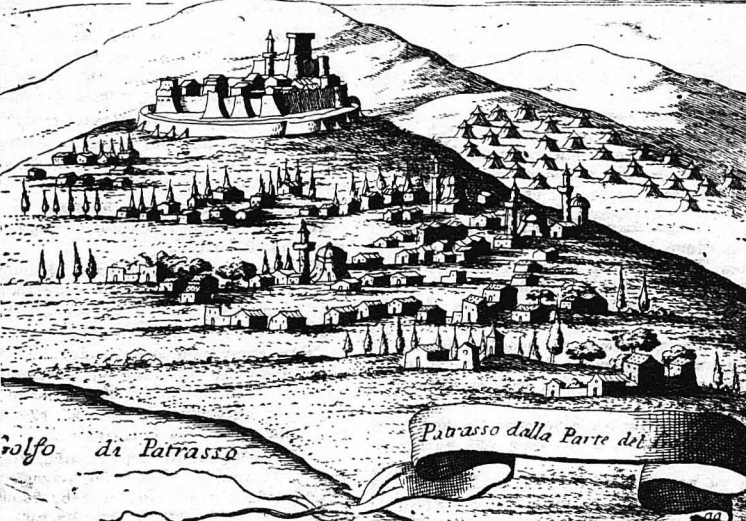
Όταν έγινε γνωστόν στάς Αθήνας, ότι τό πολύτιμο χαρτοφυλάκιο έπεσε στά χέρια των Τούρκων, ή διάφορες κυρίες εξαράχτηκαν. Φοβήθηκαν μήπως τά γράμματα δοθούν στις έφημερίδες προς δημοσίευσις. Αμέσως λοιπόν ό σύγγος ιμάς ώραιός Ατθίδος — που είχε και αυτή τό μυστήριώδες της μέσα στό χαρτοφυλάκιο του Δόν Ζουάν — έταξείδευσε στην Κωνσταντινούπολη γιά νά προλάβη τό σκάνδαλο.

Αλλ' οι Όθωμανοί ύπουργοί φέβθηκαν έκτοκτώματα: Σφαράγισαν τό έρωτικό χαρτοφυλάκιο και όταν έτελείωσε ό πόλεμος, τό έστειλαν στόν έν Αθήνας πρεσβευτή της Τουρκίας, ό όποιος εκάλυψε τον έρωτοστρατηγό και του τό παρεδωσε. Έτσι εσώθηκαν τά περιεργότερα δοκουμεντά άπ' όσα έγιναν ποτέ λάφρα του έχθρο.

— Σχίστα, στρατηγέ, σχίστα! τον σινεβούλεβαν όλοι οι φίλοι του. Κάφρα! του έλεγαν άλλοι.

Και ό Ράλλης έπέσιθη, τέλος, και τά έκαψε, πριν τό σκάνδαλο πάρει μεγαλειότερες διαστάσεις. Όσο γιά τον Δόν Ζουάν του Οικονομικού, αυτός παράτησε από τότε τις επαναστατικές επιχειρήσεις και έξακολούθησε τους περιπάτους του και τά φλέρι μέ τις ώραιές κυρίες, άν και ή περισσότερες έπαφαν πειά νά του έχουν εμπιστοσύνη.

□ □ □ □ □ Η ΕΛΛΑΣ ΠΡΟ 300 ΕΤΩΝ □ □ □ □ □

Η ΠΑΤΡΑ (Σχέδιο του Κορνέλι, από τό βιβλίο του Λοκατέλλι, τό σχετικό μέ την έκστρατεία του Μοροζίνη στην Ανατολή).

άπό έρωτικά γράμματα, φλογερά, που έδιναν όρζους, ύποσχέσεις, ώριζαν ραντεβού, γράμματα κυριών, και άρκετες φωτογραφίες. Οι πασάδες της Κωνσταντινούπολεως, άκούγοντας τον διερχιμένα νά μεταφράζει μεγαλοφώνως τά κείμενα, γελούσαν μέ την καρδιά τους.

— Όρε τον καλντιρίμ τσελεπλή! έλετε ό ύπουργός των Στρατιωτικών, τι τά ήθελε, στό κλαφι που βγήκε, αυτά τά μωσακαράλεια!... — Μπουνταλάς άνδρωπος! έβταν και ό άλλος.

Όταν έγινε γνωστόν στάς Αθήνας, ότι τό πολύτιμο χαρτοφυλάκιο έπεσε στά χέρια των Τούρκων, ή διάφορες κυρίες εξαράχτηκαν. Φοβήθηκαν μήπως τά γράμματα δοθούν στις έφημερίδες προς δημοσίευσις. Αμέσως λοιπόν ό σύγγος ιμάς ώραιός Ατθίδος — που είχε και αυτή τό μυστήριώδες της μέσα στό χαρτοφυλάκιο του Δόν Ζουάν — έταξείδευσε στην Κωνσταντινούπολη γιά νά προλάβη τό σκάνδαλο.

Αλλ' οι Όθωμανοί ύπουργοί έκτοκτώματα: Σφαράγισαν τό έρωτικό χαρτοφυλάκιο και όταν έτελείωσε ό πόλεμος, τό έστειλαν στόν έν Αθήνας πρεσβευτή της Τουρκίας, ό όποιος εκάλυψε τον έρωτοστρατηγό και του τό παρεδωσε. Έτσι εσώθηκαν τά περιεργότερα δοκουμεντά άπ' όσα έγιναν ποτέ λάφρα του έχθρο.

— Σχίστα, στρατηγέ, σχίστα! τον σινεβούλεβαν όλοι οι φίλοι του. Κάφρα! του έλεγαν άλλοι.

Και ό Ράλλης έπέσιθη, τέλος, και τά έκαψε, πριν τό σκάνδαλο πάρει μεγαλειότερες διαστάσεις. Όσο γιά τον Δόν Ζουάν του Οικονομικού, αυτός παράτησε από τότε τις επαναστατικές επιχειρήσεις και έξακολούθησε τους περιπάτους του και τά φλέρι μέ τις ώραιές κυρίες, άν και ή περισσότερες έπαφαν πειά νά του έχουν εμπιστοσύνη.

Την εποχή έκείνη ή όδός Πανεπιστημίου ήταν ό προτιμώμενος από τους περιπατητικούς δρόμους. Λοιπόν, κάθε άπόγευμα, μπορούσε κανείς νά ίδη τον Ευστράτιο Ράλλη έκπληκτο, σινεβούλεβτα χαρτισμένες άμαξόνες. Κατέβαιναν την πλατιά αυτή λεωφόρο και πήγαιναν σέ μακρινό περιπάτο προς τά Πατήσια, ή και πιο λέρα, στον Πύργο της Βασίλισσας. Τά βράδια του ό Ράλλης περνούσε στην κοσμοκώτατη Αθηναϊκή Λέσχη, ή σέ κανένα χορό. Ο άεικίνητος στρατηγός έχορευε ως τά βαθειά του γεράματα. Έχορευε άκόμη και μέ δεσποινίδες που ήσαν έγγονές των κυριών, μέ τις όποιες είχε χορεύει στά χρόνια της νεότητός του.

Ο Ευστράτιος Ράλλης, από αγάπη προς την Ιτασία, ίδρυσε τη «Φίλιππο Έταιρεία» και τη διεύθυνε γιά άρκετά χρόνια. Αυτός υπήρξε και ό οργανωτής των πρώτων Ιταποφρόνων που έγιναν στό Φάληρο και που τις εσαυτίσσε άμμητα ό Σουφής.

Αλλά ό άλλος Δόν Ζουάν των Αθηνών δέν μπορούσε πειά γ' άντιπαθή στή διαβρωτική δύναμη του χρόνου. Τά μαλλιά του είχαν άσπρίσει, ή καμτούρα του έγινε πιο κροτή, τά δόντια του είχαν πέσει και ή χειλάρας του κρένονταν άξιοβήρητα. Τον έδειχναν ως φαινόμενο των αθηναϊκών όρζων. Ο Θείος Άννινος τον είχε άντικειμενο των γελοιογραφιών του στό σατιρικό «Άστρ» και ή κυρίες — γρηές κι' αυτές πειά — τον έβλεπαν μέ βλήματα οίκτου.

Την κατάστασι αυτή δέν μπορούσε νά την ύποφέρη ό άλλος κατακτητής των γυναικείων καρδιών. Άπογοητευμένος λοιπόν γιά τό κατάντημά του, κλείστηκε στό σπίτι του της όδου Προυαστείου, μόνος και έρημος. Κι' ένα βράδυ, που ή άτελπισία έδάγκανε όδνηρηά την ψυχή του, ό Ευστράτιος Ράλλης μωπήθηκε τη μέ Τρούλια του Στοιμπεργ: Έπήρε τό ξυράφι κι' έκκοψε τον λαϊκό του! Τό πρωί τον βρήκαν νεκρό στό κρεβάτι του, μέ σα σέ λίμνη αίματος...

Η αθηναϊκή κοινωνία τον έθιμήθηκε τότε και παρηκολούθησε μέ συμπάθεια την κηδεία του άνθρώπου που Έζησε σαν Ίστανός ίππότης και τελείωσε τραγικά σαν Άγγλος σπληνικός. Οι δημοσιογράφοι έγραψαν άρκετά γι' αυτόν και ό Ίω. Κωνδύλακης ένα από τά ώραιότερα χρονογραφήματά του, που άρχισε έτσι:

«Διά της αυτοκτονίας του ό στρατηγός Ράλλης ή-

